

УДК 33

Тарасенко Анастасія Юріївна

студентка

Київський національний університет технологій та дизайну

Тарасенко Анастасия Юрьевна

студентка

Киевский национальный университет технологий и дизайна

Tarasenko Anastasia

student

Kyiv National University of Technology and Design

ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТРАТЕГІЇ БАНКУ
ФОРМИРОВАНИЕ ФИНАНСОВОЙ СТРАТЕГИИ БАНКА
FORMATION OF FINANCIAL STRATEGY OF THE BANK

Анотація: Досліджено теоретичні та прикладні питання формування фінансової стратегії банку, виявлено основні проблемні моменти сучасних стратегій українських банків на матеріалах неплатоспроможних та ліквідованих банківських установ.

Ключові слова: фінансова стратегія, ліквідність, платоспроможність, нормативи, кредити, активи

Аннотация: Исследованы теоретические и прикладные вопросы формирования финансовой стратегии банка, выявлены основные проблемные моменты современных стратегий украинских банков на материалах неплатежеспособных и ликвидируемых банковских учреждений.

Ключевые слова: финансовая стратегия, ликвидность, платежеспособность, нормативы, кредиты, активы

Summary: Theoretical and applied problems of development of financial strategy of the bank, revealed the main problematic aspects of modern strategies on materials Ukrainian banks insolvent and liquidated banks.

Keywords: financial strategy, liquidity, solvency ratios, loans, assets

Текст статті:

Розроблення стратегії – своєрідний пошук балансу між внутрішніми можливостями банку та зовнішніми чинниками впливу на його діяльність. Чітко визначена й оптимально обрана стратегія є визначальним фактором успіху банку.

У сучасному трактуванні термін «стратегічний» варто розуміти як такий, що містить загальні, основні установки для виконання якогось завдання. Саме в такому розумінні він входить у термінологію управління економічними процесами загалом й банківською діяльністю зокрема [6, с. 211].

Стратегія є багатогранним поняттям, зокрема М. Мінцберг, Б. Альстренд, Д. Лемпел визначили його за п'ятьма напрямками, як п'ять «П» [1, с. 76]:

- стратегія – це план, керівництво, орієнтир;
- стратегія – це принципи поведіння або модель поведіння;
- стратегія – це позиція;
- стратегія – це перспектива;
- стратегія – це прийом, маневр із метою перехитрити суперника.

Тобто, поняття «стратегії» є системою довготермінових цілей та способів їх досягнення, що характеризують напрямок розвитку банку.

Фінансова стратегія є елементом загальної стратегії, тому що є комплексом довгострокових цілей фінансової діяльності банку. Найважливішою стратегічною метою фінансового управління є забезпечення раціонального для комерційного банку і на конкретний проміжок часу співвідношення між: нормативним рівнем ліквідності; допустимим для більшості клієнтів рівнем надійності; плановим рівнем рентабельності.

Виділяють наступні напрямки фінансової стратегії банку [2, с. 48]:

- дивідендна політика;
- депозитна політика;
- кредитна політика;
- політика забезпечення поточної ліквідності;
- емісійна політика;
- фондова політика;
- процентна політика.

Необхідність і мета фінансової стратегії банків зумовлена проблемою практичного забезпечення фінансової стійкості банків як на макро-, так і на мікроекономічному рівні для їх належного функціонування та стабільного розвитку, з одного боку, а також, щоб створити базові передумови до виконання банками своїх функцій, реалізації ролі в економіці з іншої, що позначається на надійності банківської системи в цілому, на економічному розвитку країни та швидкості ринкових перетворень у процесі суспільного відтворення.

Зважаючи на те, що стратегічною метою банку є забезпечення фінансової стійкості, зазначимо, що фінансову стратегію банку можна розглядати з точки зору її поділу на короткотермінову та довготермінову стратегії. Короткотермінова стратегія банку передбачає співвідношення між ліквідністю та прибутковістю, зокрема, чим вища є ліквідність, тим нижчі прибутковість та ризик. Довготермінова фінансова стратегія

передбачає, що чим вища ліквідність, тим міцніший та стійкіший фінансовий стан банку.

Пріоритет у прийнятті фінансових рішень у банку належить фінансовій стратегії, здатній забезпечити ефективну діяльність банку, його ліквідність і фінансову стійкість.

Стратегія управління ліквідністю та прибутковістю банку у складі загальної фінансової стратегії має бути представлена як процес реалізації певної послідовності заходів, а також завчасно підготовлених варіантів рішень на випадок суттєвих зовнішніх чи внутрішніх змін, котрі б у кінцевому підсумку забезпечували належний рівень ліквідності та отримання максимального прибутку.

Визначимо загальні положення стратегії управління ліквідністю та прибутковістю комерційного банку [2, с. 94].

1) Управління ліквідністю є сукупністю методів та прийомів генерування банком необхідної суми ліквідних коштів на визначений момент часу і за прийнятною ціною.

2) Управління ліквідністю визначають у короткотерміновому та довгостроковому періоді, зокрема в короткотерміновому періоді передбачає управління грошовими потоками банку для виконання зобов'язань банку, а в довготерміновому – необхідність забезпечення оптимальної структури балансу, враховуючи раціональне співвідношення між ліквідністю та прибутковістю. Варто зауважити, що у короткотерміновому періоді важливого значення набуває проблема належного прогнозування залишків на депозитах «до запитання» оскільки вони становлять основну частку залучених ресурсів, є, з одного боку, найдешевшим ресурсом, а з іншого най не стабільнішим. А в довготерміновому періоді основним завданням є необхідність формування такого портфеля, який був би достатньою мірою диверсифікованим, прогнозованим та прийнятним за вартістю.

3) У процесі управління ліквідністю перед банком постає необхідність виконати ряд заходів, зокрема: визначити обсяг необхідних ліквідних коштів, обрати джерела та методи управління ліквідністю, оптимізувати обрані методи з точки зору мінімізації витрат і максимізації прибутку.

4) Стратегічним завданням, яке мають вирішувати банки в процесі управління ліквідністю, – це необхідність уникати як дефіциту, так і надлишку ліквідних коштів. Оскільки дефіцит призводить до виникнення ризику втрати ліквідності банку та всіх наслідків, що випливають із цього (порушення нормативних вимог, штрафні санкції, втрата платоспроможності, порушення фінансової стійкості, ймовірність банкрутства), а надлишок ліквідних коштів є наслідком нераціонального розміщення коштів банку і прямим чинником втрати його майбутнього прибутку. Саме тому з метою уникнення чи хоча б мінімізації ризику незбалансованої ліквідності, зміст якого впливає зі зазначеного, кожний банк зобов'язаний підтримувати оптимальне співвідношення між рівнем ліквідності та прибутковості, сукупність основних прийомів, методів і заходів, які повинні чітко формулюватися у стратегії управління ліквідністю та прибутковістю.

5) Управління прибутковістю передбачає необхідність забезпечення максимального прибутку та ринкової вартості банку, при дотриманні у той же час достатнього рівня ліквідності. З метою досягнення поставленого завдання банк має здійснювати систематичний та жорсткий контроль за вартістю залучених ресурсів, розміщення ресурсів за ставками, що відшкодували б їх вартість та достатню для утримання і розвитку банку відсоткову маржу, а також дотримувати систем лімітів, які обмежують рівень ризиків, що приймають.

Проілюструємо наведене ключовими аспектами стану ліквідності та платоспроможності збанкрутілих банків України, які були ліквідовані відповідно до рішення НБУ.

Зокрема, НБУ прийняв постанову № 150, віднісши до категорії неплатоспроможних «Дельта банк». У повідомленні Нацбанку значиться, що в проблемах Дельта банку винні його акціонери: «Відповідно до вимоги статті 76 Закону України «Про банки і банківську діяльність» 2 березня 2015 Правління Національного банку України прийняло постанову № 150 Про віднесення Публічного акціонерного товариства «Дельта Банк» в категорію неплатоспроможних (далі – АТ «Дельта Банк»))» [11].

Національний банк України відзначає, що 94% вкладників АТ «Дельта Банк» мають вклади в межах гарантованої Фондом гарантування вкладів фізичних осіб (далі – Фонд) суми 200 тис. грн., так що вони отримають свої вклади в повному обсязі. Кількість таких вкладників становить 554 000. Частина клієнтів зі значними обсягами вкладів (близько 6% від кількості всіх вкладників) отримають свої вклади в межах суми, гарантованої Фондом.

Головною причиною віднесення АТ «Дельта Банк» в категорію неплатоспроможних стало неприйняття власником банку своєчасних, ефективних і достатніх заходів для поліпшення фінансового стану банку та приведення діяльності у відповідність до вимог законодавства України. Головний акціонер і керівництво АТ «Дельта Банк» вибрали високо-ризикову стратегію стрімкого зростання за рахунок придбання неякісних активів. Крім того, агресивна розвиток корпоративного бізнесу АТ «Дельта Банк» в поєднанні з відсутністю достатнього досвіду в обраному сегменті привели до значного погіршення якості кредитного портфеля і скорочення ліквідності банку. У кризових реаліях основні акціонери не змогли своєчасно збільшити капітал у необхідному обсязі та повернути ліквідність для забезпечення виконання зобов'язань перед вкладниками.

Також керівництво АТ «Дельта Банк» нехтували вимогами НБУ щодо забезпечення належного рівня ліквідності та іншими вимогами нормативних актів – протягом 2014 року банком було сплачено штрафних санкцій за порушення законодавства на загальну суму 7 695 327,20 грн. [8]

Антикризові дії акціонерів і керівництва банку щодо виправлення становища також виявилися недостатніми, план рекапіталізації АТ «Дельта Банк» його акціонерами не був реалізований. До того ж банк не мав якісного забезпечення для отримання подальшого кредиту рефінансування Національного банку. З урахуванням системного значення АТ «Дельта Банк» Міністерством фінансів України та Національним банком України всебічно обговорювалися плани реструктуризації банку і можливої участі держави в його рекапіталізації. Але вважаючи незадовільний стан активів банку регулятор був змушений прийняти рішення про визнання банку неплатоспроможним.

Також до категорії неплатоспроможних, враховуючи вимоги ст. 76 Закону України «Про банки і банківську діяльність» та відсутність перспектив відновлення діяльності банків, були віднесені ПАТ «Кредитпромбанк» і АТ «Омега Банк» (постанови НБУ №151 та №152) [11].

У зв'язку з проведенням ПАТ «Кредитпромбанк» і АТ «ОМЕГА БАНК» ризикової діяльності, про що свідчило погіршення показників їх фінансового стану, з січня 2015 року зазначені банки були віднесені до категорії проблемних і там були призначені куратори - службовці Національного банку України.

Однак після віднесення банків до категорії проблемних Національному банку України не було надано переконливих пропозицій щодо фінансового оздоровлення цих банків, а показники діяльності продовжували погіршуватися. Так, регулятивний капітал банків отримав критичних втрат і досяг від'ємного значення. Також власником банків не

були прийняті заходи щодо надання фінансової підтримки банків з метою приведення їх діяльності у відповідність до вимог законодавства.

В якості причин такого становища щодо «ОМЕГА-БАНКУ» можна назвати те, що з 2012 року банк із універсальної банківської установи перетворився на корпоративний банк, який обслуговував переважно корпоративних клієнтів. У 2013 році «ОМЕГА-БАНК» продав заборгованість за кредитними операціями АТ «Дельта Банк» [10].

Щодо вад фінансової стратегії ПАТ «Кредитпромбанк», то тут слід відмітити низьку якість та високі ризики кредитного портфелю, сукупний збиток по результатах 2014 року в загальній сумі 195 342 тис. грн., від'ємне значення власного капіталу у розмірі 107 797 тис. грн. Все це призвело до втрати платоспроможності банком [16].

Також серед збанкрутілих банків опинився ПАТ «Промекономбанк», відповідно до постанови НБУ №552 5 вересня 2014 року [11]. Згідно з даними Нацбанку України, за розміром загальних активів на 1 липня 2014 р. ПАТ «Промекономбанк» займав 108-е місце (854 824 млн. грн.) серед 173 діючих банків. Головна причина ліквідації банку – проблеми із ліквідністю, через нездатність забезпечити своєчасне і повне виконання своїх зобов'язань; було виявлено погіршення якості активів банку, залежність від міжбанківських ресурсів, дефіцит ліквідних коштів. Внаслідок цього відповідно рішення НБУ активи і пасиви збанкрутілого ПАТ «Промекономбанку» були передані «Фідобанку» [17].

Причинами неефективної фінансової стратегії «Промекономбанку» є

- незадовільна якість управління активами та пасивами банку;
- якість кредитного портфеля, портфеля цінних паперів та стан дебіторської заборгованості є неліквідними.
- політика і система управління ризиками «Промекономбанку» в цілому є ризиковою.

Ще два банки – ПАТ «УПБ» було віднесено до неплатоспроможних відповідними постановами НБУ від 28 травня 2015 р., ПАТ «Банк національний кредит» 5 червня 2015 р. [11]

Обидва банки не змогли виконати план фінансового оздоровлення, який відповідно до законодавства надається банкам, віднесеним до категорії проблемних. «УПБ» (раніше – Мебліпромбанк) заснований в 1992 році. Найбільшим його акціонером станом на 1 квітня 2015 року було ТОВ «Український інвестиційно-фінансовий альянс» (95,3902%) [18]. Згідно з даними Нацбанку України, на 1 квітня 2015 року за розміром загальних активів (4,550 млрд. грн.) банк займав 36-е місце серед 133 діючих у країні банків. Головною проблемою «УПБ» виявилось те, що він відноситься до кептивних банків («кишеньковий банк» – дочірній банк великої промислової або банківської структури, основним призначенням якого є обслуговування операцій материнської компанії), що створило проблеми відносно виконання банком своїх зобов'язань.

Банк «Національний кредит» заснований в 1996 році [12]. Згідно з даними Нацбанку, до 1 квітня 2015 року за розміром загальних активів банк «Національний кредит» займав 47-е місце (2,853 млрд. грн.) серед 133 діючих українських банків [11]. Причинами ліквідації банку виявилися:

- системне порушення норм українського законодавства, що регулюють запобігання та протидію «відмиванню» доходів (банку інкримінується причетність до функціонування конвертаційного центру), отриманих незаконним шляхом;

- погіршення якості активів банку, і, як наслідок, погіршення його ліквідності.

Наступний збанкрутілий банк – ПАТ «Банк «Київська Русь»; Національний банк України 16 липня 2015 прийняв рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідації цього банку [11]. Зокрема, внаслідок неможливості задовольнити взяті на себе зобов'язання [15].

ПАТ «Інтеграл-банк» віднесений до категорії неплатоспроможних відповідно до постанови Правління Національного банку України від 15 вересня 2015 року № 606 [11]. ПАТ «Інтеграл-банк» був визнаний проблемним у серпні 2015 року через відсутність коштів, що призвело до невиконання банком своїх зобов'язань перед вкладниками та кредиторами. Після віднесення ПАТ «Інтеграл-банк» до категорії проблемних було встановлені порушення законодавства: зокрема були викриті факти не відображення банком у бухгалтерському обліку документів клієнтів, які не виконані у встановлений законодавством строк. Також погіршилися фінансові показники діяльності банку [9]. Через відсутність коштів банк не виконував своєчасно та в повному обсязі законні вимоги вкладників та інших кредиторів. Також, всупереч вимогам статті 58 Закону України «Про банки і банківську діяльність», якою встановлено обов'язок власників істотної участі в банку вживати своєчасних заходів для запобігання настанню неплатоспроможності банку, у банку не було вжито своєчасних заходів з достатньої фінансової підтримки ПАТ «Інтеграл-банк».

ПАТ «Банк «Національні інвестиції» потрапив до категорії неплатоспроможних відповідно до постанови НБУ №613 від 17 вересня 2015 р. [11].

Причиною ліквідації ПАТ «Банк «Національні інвестиції» є непрозора структура власності, проведення ризикових і непрозорих операцій, що, в результаті, призвело до втрати ліквідності [13].

Одним з найбільш значних випадків ліквідації в банківській системі України стало віднесення ПАТ «Банк «Фінанси та Кредит», підконтрольний народному депутату Костянтину Жеваго, в категорію неплатоспроможних, відповідно до постанови НБУ №612 від 17 вересня 2015 р [11]. ПАТ «Банк «Фінанси та Кредит» прийняв на себе зобов'язання з підтримки ліквідності банку за рахунок надходжень від продажу непрофільних активів акціонера і по дотриманню обов'язкових резервів та

інших нормативів, але акціонер не виконав свої зобов'язання, що й спричинило визнання неплатоспроможності.

Банк «Фінанси та Кредит» засновано в 1990 році. Його основним бенефіціаром виступає український бізнесмен, народний депутат, генеральний директор мажоритарій і гірничорудної компанії Ferretхро К. Жеваго. Згідно з даними НБУ, за розміром загальних активів на 1 липня 2015 року банк займав 10-е місце (38,88 млрд. грн.) серед 127 діючих у країні банків [11]. Зобов'язання юридичних осіб – 26,7 млрд. грн. кредити, видані фізособам – 6,8 млрд. грн [14]. Борги банку за коштами населення – 16,98 млрд. грн. На рахунках у банку станом на 1 липня 2015 р. перебувало 7,65 млрд. грн.

В останньому рейтингу життєздатності банків за перше півріччя цього року банк «Фінанси і кредит» займав останній рядок з рейтингом D – низький [19].

Оцінюючи фінансову стратегію «Фінанси та Кредит», слід зазначити наявність 10% незабезпечених кредитів, частка яких зросла, порівняно із минулими періодами. Крім того, виявлено невідповідність наявних обсягів резервів під кредитні ризики існуючим потребам – необхідно збільшити обсяг резервів під кредитні ризики щонайменше на 781,93 млн. грн.

Стан кредитного портфелю «Фінанси та Кредит» є незадовільним: питома вага негативно класифікованих активів за даними річної звітності банківської установи становила 13%; у той час як за даними аудиторської перевірки вона має становити 36%.

«Фінанси та Кредит» мав проблеми із платоспроможністю, починаючи з 2009 року, однак протягом 2009-2010 рр. отримав рефінансування від НБУ у розмірі 6,4 млрд. грн. [11]. У 2014 році був складений графік підтримки ліквідності за рахунок продажу непрофільних активів, який гарантував основний акціонер банку, однак у 2015 році основний акціонер банку «Фінанси та Кредит» Костянтин Жеваго порушив

представлений ним графік надходжень, що призвело до падіння коштів на коррахунку банку до неприпустимо низького рівня і стало причиною визнання його неплатоспроможним [11].

Таким чином, серед проблем щодо формування фінансової стратегії, зокрема, щодо ліквідності банку «Фінанси та Кредит» слід відокремити такі основні:

- не виважена стратегія підтримки ліквідності та нормативів банку в узгоджені строки, зокрема не досягнув рекомендованих показників обов'язкового резервування, достатності регулятивного капіталу та ліквідності;

- відтік депозитів, який протягом 2014 року становив 10%;

- значна частка активів банку була пов'язана з кредитуванням бізнесу самого акціонера – компанії Ferrexpo, яка належить власникові банку «Фінанси та Кредит» К. Жеваго.

Для отримання узагальнюючих висновків підсумуємо проведений аналіз даними звітності досліджуваних банків стосовно їхньої відповідності нормативним вимогам НБУ (таблиця 1).

Таблиця 1

Відповідність щодо фінансових нормативів НБУ

Нормативи		АТ «Дельта Банк» 31.12.2014	ПАТ «Кредитпр омбанк» 31.12.2014	АТ «ОМЕГА-БАНК» 31.12.2014	ПАТ «Промеко номбанк» 31.03.2014	ПАТ «УПБ» 31.12.2014	«Національний кредит» 31.12.2014	«Київська Русь» 31.12.2014	«Інтеграл-Банк» 01.07.2015	«Національні інвестиції» 01.07.2015	«Фінанси та кредит» 01.07.2015	Нормативні показники
Н1	Регулятивний капітал банку (тис. грн)	-14 383 954	202 893	149 847	91 386	588 504	262 537	915 580	209 961	449 676	4 216 900	не менше 120 000
Н2	Адекватність регулятивного капіталу (%)	-	12,32	24,55	8,9	14,93	12,96	13,83	26,94	10,15	11,88	не менше 10 %
Н3	Співвідношення регулятивного капіталу до сукупних активів (%)	9,2	-	-	10,98	-	-	-	-	-	-	не менше 9 %
Н5	Поточна ліквідність (%)	-	77,61	3723,79	19,89	44,03	77,96	45,04	0	67,91	-	не менше 40 %
Н7	Максимальний розмір кредитного ризику на одного контрагента (%)	-	42,35	0,32	27,77	23,99	24,69	19,35	22,19	24,46	23,09	не більше 25 %
Н8	Великі кредитні ризики (%)	-	144,02	0	676,75	449,97	346,61	399,37	165,85	673,71	429,28	не більше 800 %
Н9	Максимальний розмір кредитів, гарантій та поручительств, наданих одному інсайдеру (%)	0,11	0,07	0	0,05	0,37	2,67	0,35	-		0,54	не більше 5%
Н10	Максимальний сукупний розмір кредитів, гарантій та поручительств, наданих інсайдерам (%)	0,28	0,07	0	0,06	1,09	7,05	1,89	0,03	4,17	1,01	не більше 30 %

Дослідивши виконання економічних нормативів досліджуваними банками виявлено, що в цілому можна визначити такі основні ознаки неефективної фінансової стратегії банків:

- невідповідність нормативу регулятивного капіталу банку (АТ «Дельта Банк»);
- невідповідність нормативу адекватності регулятивного капіталу (зокрема, АТ «Дельта Банк», ПАТ «Промекономбанк»);
- недостатність поточної ліквідності (ПАТ «Промекономбанк»);
- недотримання вимоги щодо максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (ПАТ «Кредитпромбанк», ПАТ «Промекономбанк»).

Підсумовуючи, слід зауважити, що до причин низки рішень про ліквідацію банківських установ слід також віднести слабкий інтерес інвесторів до неплатоспроможних банків пов'язаний із занадто високими ризиками їх придбання. У працюючих банків і так вистачає проблем у зв'язку із зростанням неповернень за кредитами, вони не бажають брати відповідальність за погані активи банків-банкрутів. Ризикованість інвестування у такі активи підтверджує невдалий досвід АТ «Дельта-Банку», який придбав заборгованість за кредитними операціями «ОМЕГА-БАНКУ».

В якості головної проблеми щодо формування ефективної фінансової стратегії банків слід віднести швидкі темпи нарощування комерційними банками обсягів кредитних портфельів призводять до збільшення частки «недоброякісних» активів, що спричиняє зростання сумнівної та безнадійної заборгованостей [7, с. 22]. Навіть у випадку ретельного аналізу та оцінки потенційних позичальників банк наражається на проблеми, пов'язані з поверненням наданих кредитів. Саме тому банки мають володіти відповідним організаційним підрозділом, який координував би

роботу з проблемними активами і розглядав би дане завдання як пріоритетне.

Зокрема, даний підрозділ має виконувати наступні функції: 1) брати участь у плануванні й реалізації ефективної кредитної та інвестиційної політики для максимізації прибутку; 2) формувати стратегію, визначати принципи та методи діяльності банку щодо роботи з проблемними активами; 3) забезпечувати розроблення та реалізацію відповідних схем протермінованої заборгованості; 4) вивчати і впроваджувати новітні, прогресивні методи уникнення чи мінімізації ризику виникнення проблемних активів.

Отже, у підсумку зазначимо, що основними напрямками зміцнення фінансової стратегії банків є наступні заходи:

- підвищення рівня їх капіталізації;
- поліпшення якості активів, створення довготермінової ресурсної бази для обслуговування потреб реального сектору;
- забезпечення виваженості оперативних дій структурними підрозділами банку;
- розроблення та вдосконалення методів управління ризиками.

Література:

1. Денисенко, М. П. Кредитування та ризики [Текст] : Навчальний посібник / М. П. Денисенко, В. М. Домрачев, В. Г. Кабанов. – К. : «Видавничий дім «Професіонал», 2008. – 480 с.
2. Дзюблюк О.В. Фінансова стійкість банків як основа ефективного функціонування кредитної системи / О.В. Дзюблюк, Р.В. Михайлюк : монографія. – Тернопіль, 2009. – 316 с.
3. Косова Т.Д. Аналіз банківської діяльності [Текст]: Навч. пос. / Т.Д. Косова – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 486 с

4. Кредитний ризик комерційного банку [Текст] : навч. посіб. / В. В. Вітлінський, О. В. Перівський, Я. С. Наконечний, Г. І. Великоіваненко. – К. : Т-во «Знання», КОО, 2000. – 251 с.
5. Криклій, О.А. Управління кредитним ризиком банку [Текст] : монографія / О. А. Криклій, Н. Г. Маслак. – Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2008. – 86 с.
6. Лаврушин О.И. Банковское дело : Учебник для бакалавров / О.И. Лаврушин, Н.И.Валенцева.- 11-е изд.- М.:КноРус,2014. – 800с.
7. Малик, Н. І. Фінансовий аналіз у комерційному банку як складова частина управління його операціями [Текст] / Н. І. Малик, О. А. Нужна // Економічний форум. – 2011. – № 1. – С.21-28.
8. Офіційний сайт АТ «Дельта Банк». Банківська звітність [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://deltabank.com.ua/ru/>
9. Офіційний сайт АТ «Інтеграл-банк». Банківська звітність [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.integral.com.ua/>
10. Офіційний сайт АТ «ОМЕГА-БАНК». Банківська звітність [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank-omega.com.ua/Rik.htm?cat=387>
11. Офіційний сайт Національного банку України». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>
12. Офіційний сайт ПАТ «Банк «Національний кредит». Банківська звітність [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bnk.ua/>
13. Офіційний сайт ПАТ «Банк «Національні інвестиції». Банківська звітність [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.jsbni.kiev.ua/site/index.php>
14. Офіційний сайт ПАТ «Банк «Фінанси і кредит». Банківська звітність [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fcbank.com.ua/>

15. Офіційний сайт ПАТ «Київська Русь». Банківська звітність [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kruss.kiev.ua/>
16. Офіційний сайт ПАТ «Кредитпромбанк». Банківська звітність [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kreditprombank.com/ua/personal>
17. Офіційний сайт ПАТ «Промекономбанк». Банківська звітність [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.peb.com.ua/bank/finance-report.php>
18. Офіційний сайт ПАТ «УПБ». Банківська звітність [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://upb.ua/ru/>
19. Рейтинг життєздатності банків – I півріччя 2015-го. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://forbes.net.ua/ua/business/1399592-rejting-zhittezdadnosti-bankiv-i-pivrichchya-2015-go>

References:

1. Deny`senko, M. P. Kredy`tuvannya ta ry`zy`ky` [Tekst] : Navchal`ny`j posibny`k / M. P. Deny`senko, V. M. Domrachev, V. G. Kabanov. – К. : «Vy`davny`chy`j dim «Profesional», 2008. – 480 s.
2. Dzyublyuk O.V. Finansova stijkist` bankiv yak osnova efekty`vnogo funkcionuvannya kredy`tnoi sy`stemy` / O.V. Dzyublyuk, R.V. My`xajlyuk : monografiya. – Ternopil`, 2009. – 316 s.
3. Kosova T.D. Analiz bankivs`koyi diyal`nosti [Tekst]: Navch. pos. / T.D. Kosova – К.: Centr uchbovoyi literatury`, 2008. – 486 s
4. Kredy`tny`j ry`zy`k komercijnogo banku [Tekst] : navch. posib. / V. V. Vitlins`ky`j, O. V. Perivs`ky`j, Ya. S. Nakonechny`j, G. I. Vely`koivanenko. – К. : T-vo «Znannya», KOO, 2000. – 251 s.

5. Kry`klij, O.A. Upravlinnya kredy`tny`m ry`zy`kom banku [Tekst] : monografiya / O. A. Kry`klij, N. G. Maslak. – Sumy` : DVNZ «UABS NBU», 2008. – 86 s.
6. Lavrushy`n O.Y`. Bankovskoe delo : Uchebny`k dlya bakalavrov / O.Y`. Lavrushy`n, N.Y`.Valenceva.- 11-e y`zd.- M.:KnoRus,2014. – 800s.
7. Maly`k, N. I. Finansovy`j analiz u komercijnomu banku yak skladova chasty`na upravlinnya jogo operaciyamy` [Tekst] / N. I. Maly`k, O. A. Nuzhna // Ekonomichny`j forum. – 2011. – № 1. – S.21-28.
8. Oficijny`j sajt AT «Del`ta Bank». Bankivs`ka zvitnist` [Elektronny`j resurs]. – Rezhy`m dostupu: <http://deltabank.com.ua/ru/>
9. Oficijny`j sajt AT «Integral-bank». Bankivs`ka zvitnist` [Elektronny`j resurs]. – Rezhy`m dostupu: <http://www.integral.com.ua/>
10. Oficijny`j sajt AT «OMEGA-BANK». Bankivs`ka zvitnist` [Elektronny`j resurs]. – Rezhy`m dostupu: <http://www.bank-omega.com.ua/Rik.htm?cat=387>
11. Oficijny`j sajt Nacional`nogo banku Ukrayiny`». [Elektronny`j resurs]. – Rezhy`m dostupu: <http://www.bank.gov.ua>
12. Oficijny`j sajt PAT «Bank «Nacional`ny`j kredy`t». Bankivs`ka zvitnist` [Elektronny`j resurs]. – Rezhy`m dostupu: <http://bnk.ua/>
13. Oficijny`j sajt PAT «Bank «Nacional`ni investy`ciyi». Bankivs`ka zvitnist` [Elektronny`j resurs]. – Rezhy`m dostupu: <http://www.jsbni.kiev.ua/site/index.php>
14. Oficijny`j sajt PAT «Bank «Finansy` i kredy`t». Bankivs`ka zvitnist` [Elektronny`j resurs]. – Rezhy`m dostupu: <http://www.fcbank.com.ua/>
15. Oficijny`j sajt PAT «Ky`yivs`ka Rus`». Bankivs`ka zvitnist` [Elektronny`j resurs]. – Rezhy`m dostupu: <http://www.kruss.kiev.ua/>
16. Oficijny`j sajt PAT «Kredy`tprombank». Bankivs`ka zvitnist` [Elektronny`j resurs]. – Rezhy`m dostupu: <http://www.kreditprombank.com/ua/personal>

17. Oficijnyj sajt PAT «Promekonombank». Bankivs`ka zvitnist` [Elektronnyj resurs]. – Rezhy`m dostupu: <http://www.peb.com.ua/bank/finance-report.php>

18. Oficijnyj sajt PAT «UPB». Bankivs`ka zvitnist` [Elektronnyj resurs]. – Rezhy`m dostupu: <http://upb.ua/ru/>

19. Rejting zhittzedatnosti bankiv – I pivrichchja 2015-go. [Elektronnij resurs]. – Rezhim dostupu: <http://forbes.net.ua/ua/business/1399592-rejting-zhittzedatnosti-bankiv-i-pivrichchya-2015-go>